Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament
Secretaria de Polítiques Educatives
Subdirecció General de Llengua i Plurilingüisme

L'IMPULS DE LA LECTURA
> Una estratègia per l'èxit escolar

APRENENTATGE INICIAL DE LA LECTURA

Blocs de contingut

1. El context funcional i els materials per a l'aprenentatge de la lectura.
2. Procés d'aprenentatge de la lectura.
3. Tema 3: Habilitats de descodificació.
4. Tema 4: Habilitats de comprensió.
5. Tema 5: Orientacions per a la coordinació de l'aprenentatge inicial de la lectura

ÍNDEX

1. Introducció.

2. El paper del mestre/a.

3. Tipus de lectura i tipus d'activitats.

4. Materials (referents d'aula)

5. Agrupament de l'alumnat.

6. Temps de lectura diari: 30'

7. La construcció de l'autoconcepte lector

8. Avaluació.

9. Famílies

10. L'AIL en un programa d'immersió lingüística

ORGANISATION
FOR ECONOMIC
CO-OPERATION
AND DEVELOPMENT

OECD **(1995)**

La **coherència** pedagògica és un dels factors que permeten explicar l'èxit acadèmic de les institucions educatives.

La MILLORA és MOLT POSSIBLE!!

A través del:

- Progrés en la coherència d'ensenyament

- Progrés en la coherència d’aprenentatge

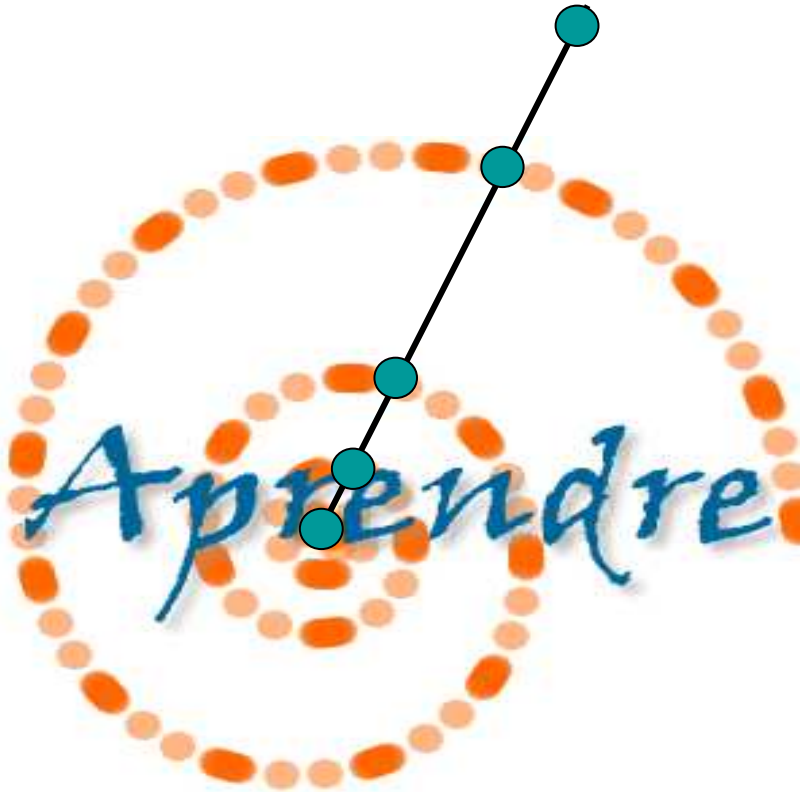

Què ens diu la normativa?

Educació infantil: Decret 181/2008

Article 6
En aquesta etapa s'afavorirà que els infants desenvolupin les capacitats que els han de permetre créixer integralment com a persones en el món d'avui, en uns **aprenentatges continuats i progressius, que seguiran en l'etapa d'educació primària** amb l'adquisició de les competències bàsiques que ha d'assolir l'alumnat en finalitzar l'educació obligatòria.

Primària: Decret 142/2007

L'educació primària mantindrà la coherència amb l'educació infantil i amb l'educació secundària obligatòria, **garantint la coordinació entre les etapes**, per tal d'assegurar una transició adequada de l'alumnat entre les etapes i facilitar la continuïtat del seu procés educatiu.

Reunions de cicle i intercicle

- Reflexió i acords escrits sobre didàctica de lectura inicial en els diversos nivells.

- Cada nivell ha de saber el *que* i el *com* del treball amb la lectura que s'ha fet abans i que caldrà fer després

- Seguiment i anàlisi de resultats, i propostes de millora.

Per on comencem?

- Valorant els acords que, com a centre, ja tenim establerts.

- Reflexionant quines línies de coordinació necessitem millorar.

- Ordenar de més important a menys els aspectes que volem millorar.

- Comencem a establir línies de coordinació d’un aspecte que considerem molt important.

En quins aspectes ens hem de posar d'acord?

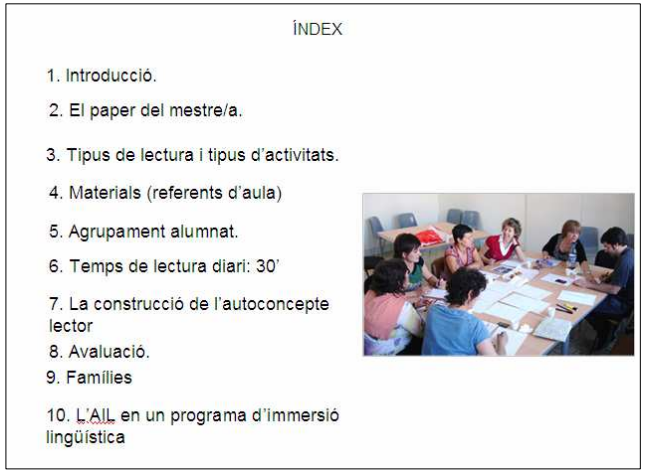
ÍNDEX

1. Introducció.
2. El paper del mestre/a.
3. Tipus de lectura i tipus d'activitats.
4. Materials (referents d'aula)
5. Agrupament alumnat.
6. Temps de lectura diari: 30'
7. La construcció de l'autoconcepte lector
8. Avaluació.
9. Famílies
10. L'AIL en un programa d'immersió lingüística

Conferència 5

Com ho podem fer? Quines eines tenim?

Eines de diagnosi per
a cada conferència

http://www.xtec.cat/web/curriculum/primaria/ailectura

Acords destacats a la 5a conferència

ÍNDEX

1. Introducció.

2. El paper del mestre/a.

3. Tipus de lectura i tipus d'activitats.

4. Materials (referents d'aula)

5. Agrupament de l'alumnat.

6. Temps de lectura diari: 30'

7. La construcció de l'autoconcepte lector

8. Avaluació.

9. Famílies

10. L'AIL en un programa d'immersió lingüística

Paper del mestre/-a

- **Convidar els infants a participar de la comunitat d'alfabetitzats**

  Llegir conjuntament.

  Proporcionar experiències lectores compartides i d'ús social.

  Posar a l'abast dels alumnes un entorn ric en diversitat de textos.

- **Facilitar un entorn motivador**

  Fomentar experiències positives gratificants amb les situacions de lectura

  Establir vincles afectius amb la lectura

  Valorar més els encerts que les errades

  Incorporar la dimensió lúdica en les activitats de lectura.

- **Conèixer del punt de partida de cada alumne.**

  Estimular-los perquè aventurin hipòtesis.

  Saber esperar.

  Investigar els perquès.

  Interpretar les respostes.

  Compartir els objectius d'aprenentatge.

- **Interaccionar per facilitar els aprenentatges**

  Formular reptes assequibles.

  Orientar la recerca de solucions.

  Facilitar informació.

  Potenciar la interacció entre els alumnes

- **Avaluar per millorar la pràctica Educativa**

A partir de: Fons, M. (2001): Llegir i escriure per viure. BCN: La Galera

El mestre: model PERMANENT de lectura

Hauria de:

- Llegir als alumnes (a tot el grup o a petits grups).
- **Llegir col·lectivament.**
- Llegir MOLTS contes.
- Presentar llibres, setmanalment.
- Llegir silenciosament, amb ells.
- Parlar als alumnes dels llibres que el mestre llegeix.
- Recomanar llibres, personalment, cada setmana.
- Fer cerques d'informació col·lectives.
- **PARLAR MOLT DELS LLIBRES LLEGITS**

ÍNDEX

1. Introducció.

2. El paper del mestre/a.

3. Tipus de lectura i tipus d'activitats.

4. Materials (referents d'aula)

5. Agrupament de l'alumnat.

6. Temps de lectura diari: 30'

7. La construcció de l'autoconcepte lector

8. Avaluació.

9. Famílies

10. L'AIL en un programa d'immersió lingüística

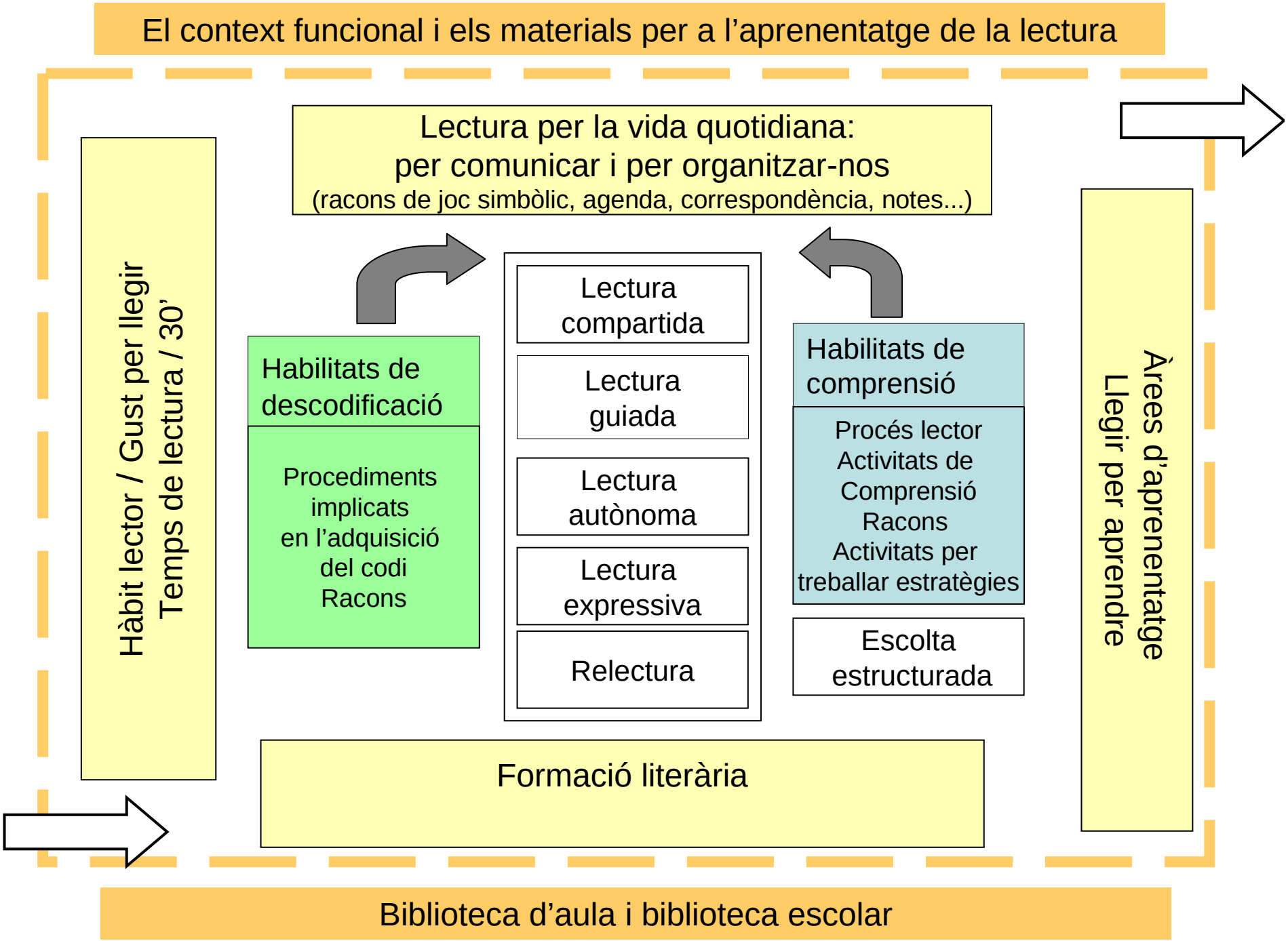
El context funcional i els materials per a l'aprenentatge de la lectura
Lectura per la vida quotidiana:
per comunicar i per organitzar-nos
(racons de joc simbòlic, agenda, correspondència, notes...)
Hàbit lector / Gust per llegir
Temps de lectura / 30'
Habilitats de descodificació
Procediments implicats en l'adquisició del codi
Racons
Lectura compartida
Lectura guiada
Lectura autònoma
Lectura expressiva
Relectura
Habilitats de comprensió
Procés lector
Activitats de Comprensió
Racons
Activitats per treballar estratègies
Escolta estructurada
Àrees d'aprenentatge
Llegir per aprendre
Formació literària
Biblioteca d'aula i biblioteca escolar

P·3 → 6è...

Activitats de comprensió

Activitats de descodificació

Tipus de lectura	Dimensió social i personal Hàbit lector Llegir per aprendre	Situacions de lectura significatives i característiques dels materials

Quins tipus de lectura s'han de plantejar als diferents nivells educatius? (intervenció didàctica)

- Escolta estructurada.
- Lectura compartida.
- Lectura autònoma.
- Lectura expressiva.
- Relectura.

A cada nivell educatiu cal concretar com es treballarà específicament, amb quins tipus de materials i amb quines ajudes.

Tipus de lectura

	Habilitats de descodificació		Habilitats i estratègies de comprensió		L'oralitat de la lectura	
	Mestre	Alumne	Mestre	Alumne	Mestre	Alumne
Lectura compartida	X	X	X	X	X	X
Lectura estructurada	X		X	X	X	
Lectura autònoma		X		X		
Relectura		X		X		
Lectura en veu alta o expressiva:						
alumnes		X		X		X
mestres	X		X		X	

	P3	P4	P5	1r	2n
Activitats funcionals on la lectura respon als interessos del grup: missatges, notes, bústies de classe, notícies de la revista de l'escola...					
Activitats de descodificació.					
Activitats de comprensió.					
Activitats per treballar el procés					
Lectura guiada					
Lectura estructu					
Activitats de lectura expressiva per part de l'alumne.					
Racons de lectura.					
Biblioteca d'aula.					
Lectura en veu alta per part del mestre.					

Eina de diagnosi

ÍNDEX

1. Introducció.

2. El paper del mestre/a.

3. Tipus de lectura i tipus d'activitats.

4. Materials (referents d'aula)

5. Agrupament de l'alumnat.

6. Temps de lectura diari: 30'

7. La construcció de l'autoconcepte lector

8. Avaluació.

9. Famílies

10. L'AIL en un programa d'immersió lingüística

Amb quins materials caldria treballar preferentment?

- Significatius: interessants per als alumnes, atractius, engrescadors, reals...
- Que permetin la manipulació
- Usuals:

  - d'ús habitual i present en l'entorn de l'alumne.

  - portadors de text: etiquetes, rètols, fulletons...

  - suports textuals: revistes, diaris, llibres, webs...

- Diversos:

  - Textos d'ús pràctic, científic i literari.

  - Materials elaborats pel centre o pels mateixos alumnes.

http://generacio2008-
avilaparietes.blogspot.com

http://miliunapropostes educatives.blogspot.
com

PASTÍSSERIA

A B E L L A
http://fentidesfentalescola.blogspot.com

ABECEDARI
PISSARRA

UNA BARRUFETA I UN BARRUFET PETIT A COLL
BARRUFET TOCA EL TECLAT
UN BARRUFET D AL LLIT
UN BARRUFET ES

TAULA
LLIBRE

Materials bàsics

- Lletres, síl·labes, paraules i frases per confegir.
- Pissarres i cartelleres: guix, plàstiques, PDI i magnètiques.
- Referents d’aula (abecedaris, paraules curtes que ens ajuden a escriure i llegir millor).
- Racons de lectura.
- Ordinador.
- Imatgers: temàtics i monosíl·labs.
- Bústies personals.
- Llibreta escola-família.

Referents d’aula

Conferències	Funcions
1. El context funcional i els materials	Organitzar la vida personal i de l’aula: encarregats, passar llista, noms de la classe, horaris, el temps... Recordar: cançoner, títols de contes, mural d’una sortida, normes de classe...
3. Habilitats de descodificació	Consultar: abecedari, referents sonors (onomatopeies), paraules de referència so-grafia, rètols i cartells amb lèxic treballat, diccionari d’aula...
4. Habilitats de comprensió	Consultar per planificar o per reflexionar: cartells de les estratègies de comprensió, bases d’orientació del procés de comprensió, llistat de preguntes per comprendre...

Consideracions per a l'ús dels referents

- L'organització, la localització i el disseny dels referents han de permetre l'accés fàcil i còmode.

- En l'elaboració dels referents han d'haver-hi participat, en la mesura del possible, els infants.

- La presència dels referents a l'aula s'hauria de fer de manera seqüenciada en el temps i hauria de respondre a necessitats del grup.

- El docent haurà de modelar i promoure l'ús dels referents.

- Els referents que permeten establir la relació grafia-so s'haurien de mantenir estables, tot i que es podrien anar ampliant en funció del coneixement de la llengua escrita. (Exemple: abecedari)

ÍNDEX

1. Introducció.

2. El paper del mestre/a.

3. Tipus de lectura i tipus d'activitats.

4. Materials (referents d'aula)

5. Agrupament de l'alumnat.

6. Temps de lectura diari: 30'

7. La construcció de l'autoconcepte lector

8. Avaluació.

9. Famílies

10. L'AIL en un programa d'immersió lingüística

Tipus d’agrupament

Gran grup

Parelles

Petit grup

Individual

Seqüència

Planificació de les activitats de lectura pel tipus d'agrupament

	Reconeixement de paraules	Comprensió lectora	Lectura expressiva
Gran grup			
Petit grup			
Parelles			
Individual			

Els padrins de lectura

ÍNDEX

1. Introducció.

2. El paper del mestre/a.

3. Tipus de lectura i tipus d'activitats.

4. Materials (referents d'aula)

5. Agrupament de l'alumnat.

6. Temps de lectura diari: 30'

7. La construcció de l'autoconcepte lector

8. Avaluació.

9. Famílies

10. L'AIL en un programa d'immersió lingüística

ORGANISATION FOR ECONOMIC CO-OPERATION AND DEVELOPMENT

OECD

PISA 2000 **(OCDE, 2002)**

Que t'agradi llegir i llegir amb freqüència suposa un avantatge més gran que tenir uns pares amb un nivell educatiu superior i amb una millor categoria professional.

ON i COM es construeixen (i treballen) els hàbits?

FAMÍLIA

Entorn social

ESCOLA

Models

L'ambient

Activitats

Companys

Mestres

Biblioteca escolar

Els alumnes desenvoluparan hàbit de lectura si...

- Poden llegir al costat de persones que per a ells són “importants”: el pare o la mare, el padrí, la padrina, els seus mestres, els germans més grans, els companys, els amics i les amigues.

- Poden parlar del que han llegit, de si els ha agradat, de per què no els agrada, del que han sentit, de si els ha fet patir, de si han passat por, del que han après llegint aquell article, aquell llibre, aquell fulletó...

Aidan Chambers

30’ de lectura: Activitats bàsiques

+

Temps de lectura

Lectura expressiva del mestre o dels alumnes (a partir de 2n/3r)

Lectura autònoma i individual

-

Temps de parlar de la lectura

Debats

Converses literàries

Recomanacions

Presentacions

Opinions

Temps de lectura

"L'única i més important activitat per construir la comprensió i les habilitats essencials per a l'èxit en l'aprenentatge de la lectura sembla ser **llegir en veu alta als infants**" (IRA, 1998).

International Reading Association i **National Association for the Education of Young Children** (1998): "Learning to Read and Write. Developmentally Appropriate Practices for Young Children." *The Reading Teacher*, Vol 52, 2, 193-216.

Lectura autònoma: condicions

- Donar-hi valor (horaris i símbols)
- El mestre també ha de llegir
- Cal fer-ho sense interrupcions per permetre l'aprofundiment i la integració de la informació
- Cal poder seleccionar les pròpies lectures
- Els materials han de ser complets i coherents

Un fons renovat, periòdicament

http://cicleinicialsantjordi.blogspot.com.es

Selecció variada: contes populars, llibres de coneixements, àlbums il·lustrats...

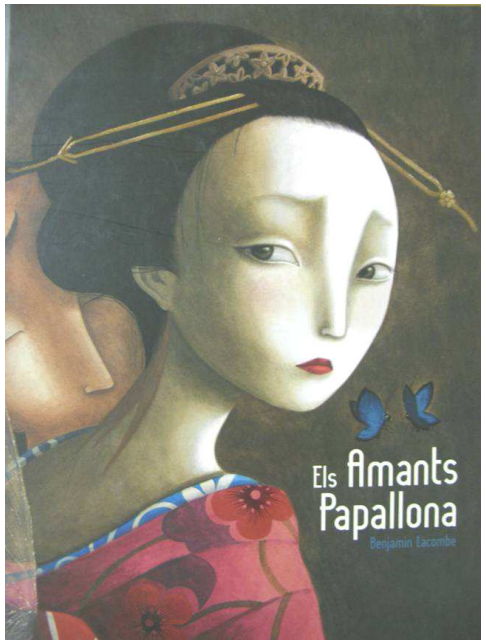

Signatura de convenis de préstec interbibliotecari

Biblioteques Públiques de Catalunya

Temps per parlar de la lectura

Desenvolupament de l'hàbit lector

Aidan Chambers

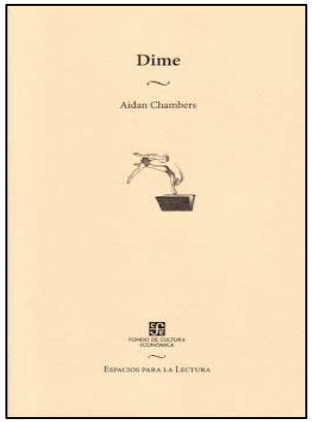

Els alumnes desenvoluparan l'hàbit de la lectura si poden parlar:

- del que han llegit.
- de si els ha agradat.
- de per què no els ha agradat
- del que han sentit.
- de si els ha fet patir.
- de si han passat por.
- del que han après llegint aquell article, aquell llibre, aquell fulletó...

Annex 1 DECRETS 142 i 143/2007

"**s'aprèn a llegir i comprendre millor els textos** i a escriure i a reflexionar i revisar com s'escriu, s'aprèn **a pensar**, **a partir d'unes bones interaccions orals**. **En això juguen un paper clau les preguntes, les que realitza el professorat** i les que han d'aprendre a formular els nois i noies"

(Decrets (142 i 143/2007 DOGC 4915 –pàg. 21828)

Temps de parlar de la lectura

Recomanació de llibres

Un espai de recomanacions a totes les aules i a la biblioteca

Un espai d'opinió a les aules, a la biblioteca, als passadissos, als blocs...

Les bones pràctiques de lectura tenen dues dimensions:

- **Dimensió psicològica, personal i privada** que implica anticipacions, formulació d'hipòtesis, verificacions, reformulacions, salts, reculades, interès, desinterès, identificacions,...

- **Dimensió interpersonal i pública** que implica interaccions: comentar, recomanar, compartir lectures, confrontar interpretacions, discutir sobre els implícits.

S'atenen les dues?

Aspectes que caldria coordinar al centre:

- Distribució horària dels 30’ de lectura a primària, i temps de lectura a educació infantil.
- Professorat responsable.
- Selecció del material.
- Activitats d’aula:
  - temps de lectura
  - temps per parlar de la lectura
- Seguiment i avaluació de les activitats de lectura.
- Suport de la biblioteca als 30’ de lectura diària.

Pauta d’avaluació per a les activitats que fem durant els 30’

- L’activitat està ben organitzada i l’ambient de treball és l’adequat.
- Hi ha presència regular de modelatge lector en veu alta per part del mestre i dels alumnes.
- Hi ha una estona regular i suficient de lectura individual i silenciosa per part de l’alumnat.
- Hi ha modelatge de lectura silenciosa per part del mestre.
- Hi ha activitats diverses i regulars per parlar “del llegit” (recomanacions, opinions, debats, clubs de lectura, etc.).

Característiques d'un centre que promou l'hàbit de la lectura

- Els mestres són model de lectura
- És un entorn ric en llibres
- Els alumnes poden escollir lliurement les lectures
- Hi ha moltes interaccions socials, sobre llibres i lectura
- Es construeixen socialment els significats
- La lectura interacciona amb el món real
- Es donen incentius que reflecteixin el valor de la lectura
- S'emfasitza la metacognició
- Hi ha expectatives elevades per a tots els alumnes
- Es proposen tasques obertes (no de solució única)
- ...

(Linda Grambell, 1996; Turner, 1997; Guthrie i cools., 1996; OECD, 2002)

... i té una biblioteca escolar que dóna suport al projecte lector del centre

La biblioteca dóna suport al treball de centre:

-suport a projectes.

- dinamització cultural.

- funció social com espai obert a la comunitat educativa.

La biblioteca dóna suport a l'aula:

- suport al treball d'àrea o aula.

- suport en l'aprenentatge d'habilitats per investigar i per informar.

- suport en el desenvolupament d'intervencions de lectura i escriptura.

Exemple d’activitats per al foment de la lectura promogudes des de la biblioteca escolar.

ACTIVITATS	EI	CI	CM	CS
1.- LECTURA INTERCICLES de diferents tipologies textuals.	x	x	x	x
2.- PROGRAMA DE RÀDIO.				6è
3.- LECTURA D’UN LLIBRE I VISITA D’AUTOR	X	X		
4.- PARTICIPACIÓ AL CONCURS ATRAPALLIBRES			X	X
5.- CLUB DE LECTURA				x
5.- MOSTRA d’aquestes activitats a les famílies.		X	X	X
6.- MALETES VIATGERES	X	X	X	X
7.- ATRAPATS PELS LLIBRES	X	X		

Escola Madrenc (Vilablareix, Girona)

Exemples d’activitats de lectura des de la biblioteca escolar

Maleta viatgera

La biblioteca a l’hora del pati

ÍNDEX

1. Introducció.

2. El paper del mestre/a.

3. Tipus de lectura i tipus d'activitats.

4. Materials (referents d'aula)

5. Agrupament de l'alumnat.

6. Temps de lectura diari: 30'

7. La construcció de l'autoconcepte lector

8. Avaluació.

9. Famílies

10. L'AIL en un programa d'immersió lingüística

La reflexió metacognitiva

L’autoconcepte lector: jo com a lector.

Els lectors que es perceben a si mateixos com a bons lectors i consideren la lectura com una tasca fàcil assoleixen millors resultats, comparats amb aquells companys que posseeixen un baix autoconcepte lector.

Chapman i Tunmer, 1995

La reflexió sobre com ho estic fent, i què faig per llegir.

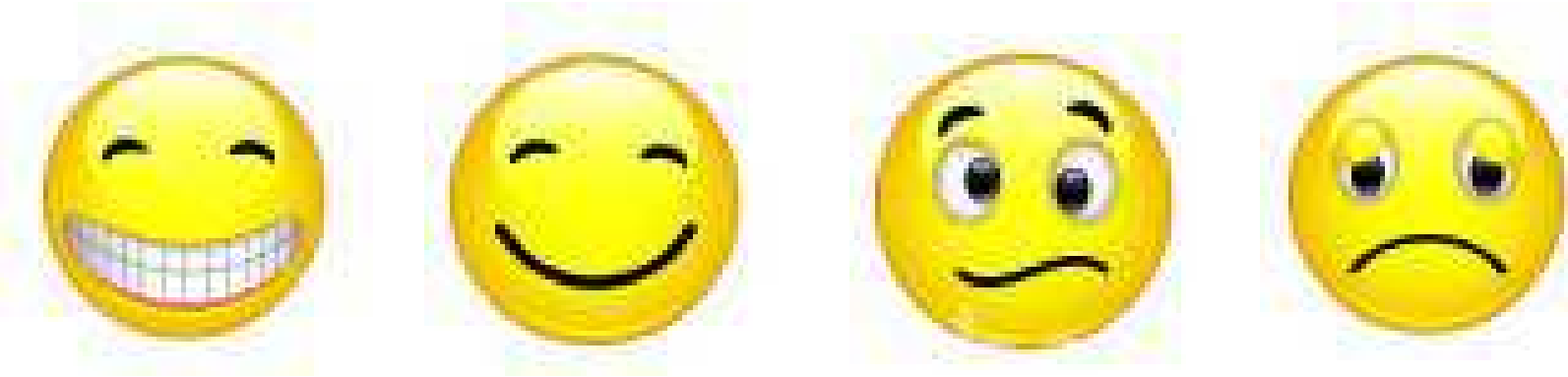

Com es desenvolupa l'**autoconcepte lector**?

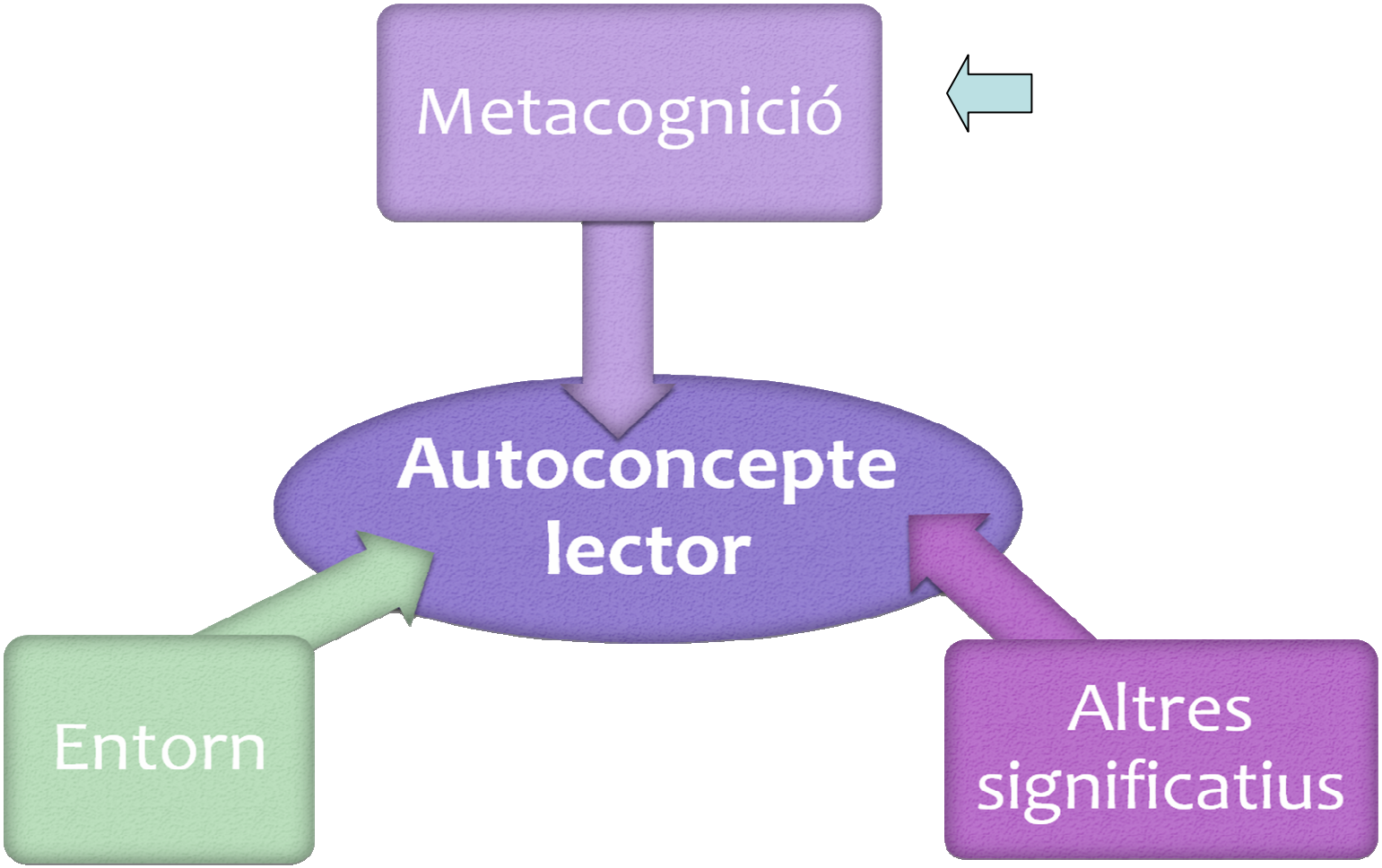

Què entenem per metacognició?

La presa de consciència i el coneixement
dels propis processos mentals, de tal manera que
un els pot controlar, regular i dirigir
cap a un objectiu determinat mitjançant l'autoreflexió

Harris & Hodges (1995)

Com es desenvolupa la metacognició?

- Les capacitats metacognitives s'ensenyen i s'aprenen com qualsevol altre coneixement.

- Es desenvolupa amb l'edat i en funció de les experiències lectores en les quals els alumnes tenen oportunitat de participar.

- Per consolidar les habilitats metacognitives dels estudiants cal fer un treball continuat, sostingut en el temps i des d'edats primerenques.

- Cal ensenyar als alumnes a expressar i fer explícit el pensament metacognitiu: el llenguatge interior.

Característiques de les activitats	Experiències lectores amb oportunitats de participació
	Situacions per poder verbalitzar i fer possibles els processos cognitius
	Promoure l'autoavaluació
	Fomentar activitats que provoquin la interacció i la reflexió entre els alumnes.
Intervenció docent	Es fan preguntes que promoguin el control del coneixement (prendre consciència del que saben).
	Es fan preguntes per justificar les respostes
	Es recullen els raonaments dels alumnes i s'expandeixen per fer-los comprensibles al grup classe.
	Es reforcen positivament les intervencions dels alumnes que fan explícits els processos d'aprenentatge.

Com podem ajudar a desenvolupar les habilitats metacognitives?

El docent fa de mediador en el procés d'aprenentatge de la lectura i és el motor de l'activitat.

Avalua

Amplia les respostes dels infants

Pregunta

Demana justificació

Proposa

Ajuda a identificar les evidències de progrés

Què hi diu aquí?

Com ho saps?

Preguntes

Meritxell va amb *clavell*.

Mira què fàcil el que diu la Maria, si ella sent *Meritxell sent que sona igual que clavell, i que acaba amb aquestes dues lletres. Molt bona pista, Maria!*

Explicació

Ah! Doncs en aquest conte el llop és bo, i no com ens pensàvem nosaltres al principi.

Molt bé! Estàvem molt equivocats!

Avaluació

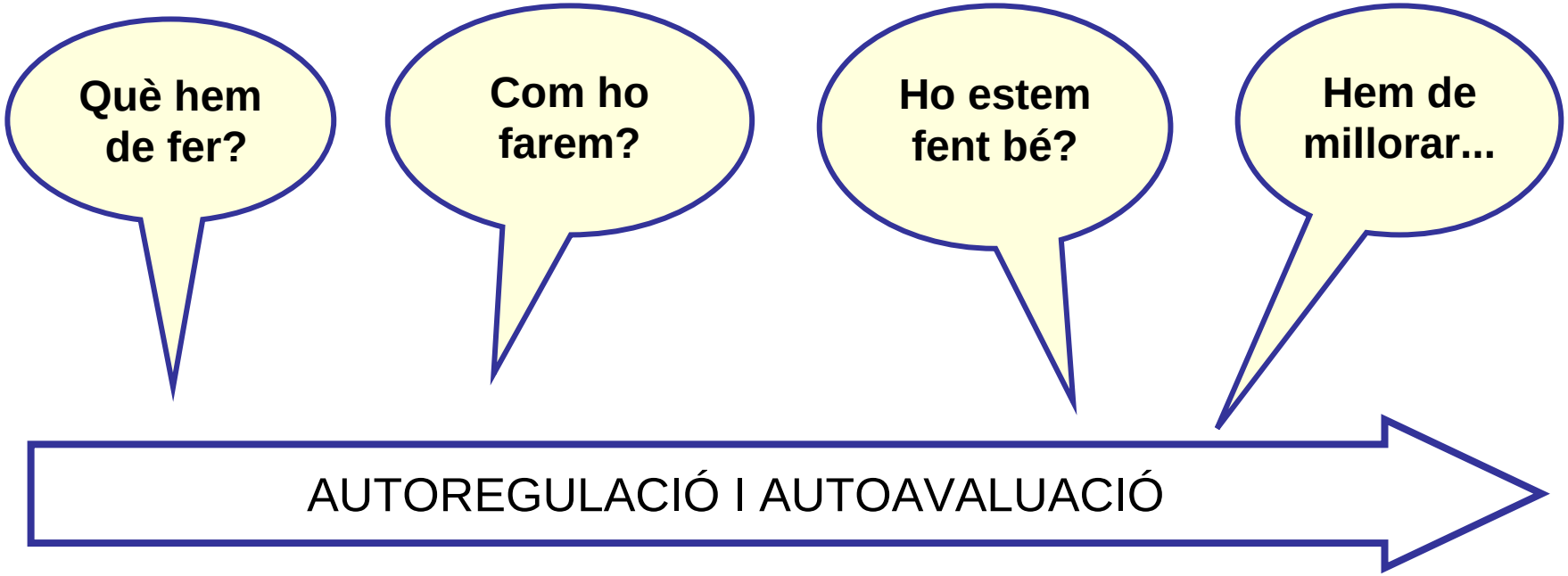
Què hem de fer?
Com ho farem?
Ho estem fent bé?
Hem de millorar...
AUTOREGULACIÓ I AUTOAVALUACIÓ

Quines coses fem per llegir en veu alta?

Llegim la paraula/ la frase /el text dues vegades en silenci.

Provem de llegir pronunciant bé.

Intentem llegir en un volum de veu que ens senti tothom.

Quines coses fem per entendre un conte abans de llegir?

Mirem els dibuixos.

Llegim el títol.

Ens imaginem què pot passar.

ÍNDEX

1. Introducció.

2. El paper del mestre/a.

3. Tipus de lectura i tipus d'activitats.

4. Materials (referents d'aula)

5. Agrupament de l'alumnat.

6. Temps de lectura diari: 30'

7. La construcció de l'autoconcepte lector

8. Avaluació.

9. Famílies

10. L'AIL en un programa d'immersió lingüística

Quines decisions ha de prendre el centre?

- Què avaluarà?
- Com avaluarà?
- Qui avaluarà?
- Quan avaluarà?
- Què en farà, dels resultats de l'avaluació?

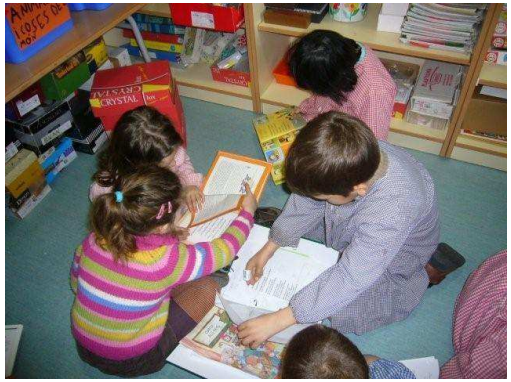

Conferència 1:

El context funcional i els materials per a l'aprenentatge de la lectura

QUÈ?	COM?
- Actituds de l'alumne. -Coneixements dels usos de la lectura (per a què serveix llegir?) - Preferències lectores.	-Reflexions a partir de la lectura de llibres. -Pautes d'observació del comportament lector. - Entrevistes de lectura.

Conferència 2:

Procés d'aprenentatge de la lectura

QUÈ?	COM?
-Coneixements i usos de la lectura: Què es pot llegir i què no? Per a què serveix llegir? Què sap dels textos? - Fases de la lectura en què es troba l'alumne.	-Prova: què es pot llegir i què no. -A partir d'una conversa guiada -Activitat perquè els alumnes identifiquin i justifiquin els tipus de text que coneixen. - Prova per determinar les etapes en l'adquisició de la lectura.

Conferència 3:

Habilitats de descodificació

QUÈ?	COM?
- Habilitats de descodificació: Consciència fonològica. Valor sonor de les grafies. Aplicació via fonològica/via lèxica. Estratègies de descodificació - La lectura en veu alta: Fluïdesa lectora.	•A partir de l'observació. - Amb activitats d'aula. •Proves amb barems: - TALEC - Proves R. Canals •Proves sense barems: - Un programa de classe (consciència fonològica) - Avaluació de la llengua parlada. •Proves elaborades pel centre.

Conferència 4:

Habilitats de comprensió

QUÈ?	COM?
-Nivells de comprensió. - Aplicació d'estratègies lectores. - Percepció de la pròpia comprensió.	- A partir de l'observació. - Proves amb barems: TALEC Proves R. Canals Prova de lectura i escriptura. Proves ACL - Proves sense barems: Avaluació interna de centres. - Proves elaborades pel centre.

Què farà el centre amb els resultats de l'avaluació ?

- Compartir-los amb els alumnes (autoconcepte lector).
- Informar les famílies.
- Reflexionar sobre la didàctica i les millores que cal incorporar.

“No es tracta tant de buscar situacions específiques d’avaluació com d’intentar que les situacions d’ensenyament/aprenentatge puguin proporcionar la informació necessària per avaluar el següent:

1) **Els progressos dels alumnes** durant el procés, esbrinant no solament si fallen o si tenen èxit, sinó també quan i en què, i intentant inferir el perquè.

2) **La pròpia intervenció**, l’ensenyament, per a adequar-lo progressivament, per adaptar-lo, modificar-lo, i enriquir-lo.

I. Solé. 1999

ÍNDEX

1. Introducció.

2. El paper del mestre/a.

3. Tipus de lectura i tipus d'activitats.

4. Materials (referents d'aula)

5. Agrupament de l'alumnat.

6. Temps de lectura diari: 30'

7. La construcció de l'autoconcepte lector

8. Avaluació.

9. Famílies

10. L'AIL en un programa d'immersió lingüística

APRENDRE A LLEGIR

NECESSITATS D'APRENDRE

EVOLUCIÓ INDIVIDUAL

BONES EXPERIÈNCIES

APRENDRE A CAMINAR

LA FAMÍLIA

Cal animar els **pares** perquè

Llegeixin als seus fills amb la llengua familiar i comentin el contingut de les lectures.

Escriguin davant dels seus fills i verbalitzin allò que escriuen i amb quina finalitat ho fan.

Acostin l'infant al món de l'escrit de manera positiva.

Valorin el procés d'aprenentatge de cada fill/filla.

Relació família-escola: sobre què hem de prendre acords?

	Què?	Quan i Com?
informar	• procés d'alfabetització dels infants. • metodologia que es duu a terme. • tipus d'activitats i agrupaments que es fan a l'aula. • seguiment del procés d'aprenentatge de cada alumne.	
implicar	• conscienciar de la importància de la seva col·laboració per desenvolupar l'hàbit lector. • el vincle emotiu de la relació pares-fills pot millorar a través de la lectura, i pot fer avançar en l'aprenentatge.	
orientar	• donar consells per llegir a casa amb els seus fills. • com poden ajudar a llegir als seus fills o filles. • orientar com escollir un llibre adequat a l'edat.	
col·laborar	• demanar la participació en activitats concretes.	

Família i Escola

Junts x l'Educació

Tot el que cal saber sobre l'escolaritat

Benvinguda i presentació
Escolaritat
- Etapes educatives
- Preguntes més freqüents
- Participació i compromís
- Acompanyament escolar a casa
- Formació per a famílies
- Lleure i activitats extraescolars
- Serveis i tràmits

Educar i créixer en família
- Hàbits saludables
- Temps de família
- Educació en valors
- Educació en l'ús de les tecnologies
- Com ajudar el meu fill

Decàleg per a pares i mares
- Decàleg
- Enquestes d'autoconeixement

Recomanacions
Articles

Despertar l'hàbit lector

- La importància de la lectura
- Com despertar l'hàbit lector
- Com escollir un llibre
- Bibliografia en línia
- Webs i blogs especialitzats

La importància de la lectura

La lectura és un instrument fonamental en el pro
personal dels vostres fills. Les bones lectures poc
i interessos nous, eduquen la sensibilitat, faciliter
la creativitat, ens proporcionen nous coneixemen
acostumen a ser bons estudiants, mostren més d
concentren més, augmenten la capacitat de reter
amb rapidesa els conceptes nous.

Ara bé, aconseguir que els vostres fills obtinguin
mesura, de la vostra tasca. L'escola té un paper
foment de la lectura dels vostres fills, però el gus
aconseguir plenament sense la vostra col·laborac
els nens des dels primers mesos de vida i acomp

gencat.cat

Família i Escola

Junts x l'Educació

Lectura

Pregunta	Resposta
Els vostres fills us veuen llegir a casa habitualment?	
Llegiu contes als vostres fills petits?	
Practiqueu cada dia una estona de lectura amb els vostres fills?	
Teniu llibres a l'abast dels vostres fills que puguin resultar-li interessants?	
Els vostres fills disposen a casa d'un lloc agradable per llegir?	
Faciliteu als vostres fills, a més del format paper, altres formats, com poden ser els digitals?	
Ajudeu els vostres fills a planificar, dins el seu lleure, un temps dedicat a la lectura?	
Us interesseu per les lectures que fan els vostres fills a l'escola o institut?	
Quan els vostres fills llegeixen un llibre, ¿feu activitats al voltant dels seus continguts (dibuixar sobre la història, anar al cinema a veure alguna adaptació...)?	
Regaleu llibres per aniversaris i celebracions?	

Exemple de circular amb orientacions per llegir a casa amb el fill o filla. (Fragment)

Què podeu fer a casa amb el llibre que tenen en servei de préstec?

La primera i la més important recomanació: passar-vos-ho bé amb el vostre fill/a.

Llegir el conte en un ambient relaxat, quan se'n tinguin ganes.

Convidar-lo a fer una lectura entre tots dos, un trosset cada un.

Mirar les imatges del conte i imaginar-se de què deu tractar.

Si el llegiu vosaltres, aturar-lo en sec i preguntar: què creus que passarà ara?

Parlar del conte.

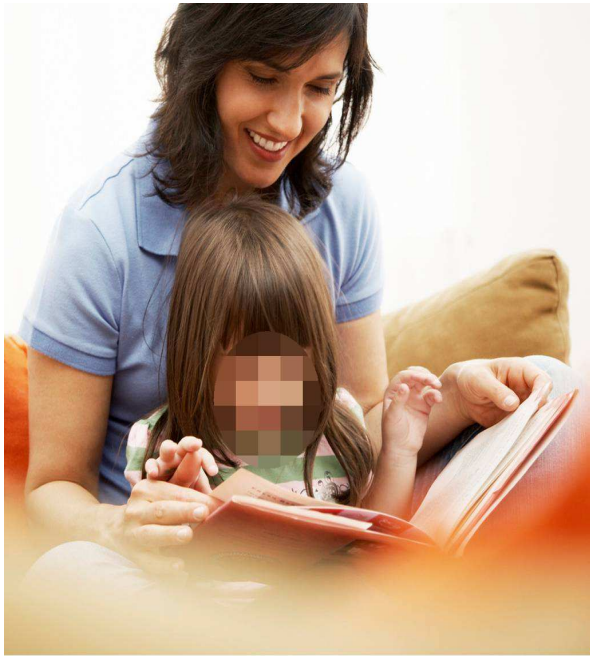

Cedit per: Escola Mare de Déu del Remei (Alcover)

Primer “etiquetar”

Jo pregunto, tu respons

Després explicar, comentar

ÍNDEX

1. Introducció.

2. El paper del mestre/a.

3. Tipus de lectura i tipus d'activitats.

4. Materials (referents d'aula)

5. Agrupament de l'alumnat.

6. Temps de lectura diari: 30'

7. La construcció de l'autoconcepte lector

8. Avaluació.

9. Famílies

10. L'AIL en un programa d'immersió lingüística

On presenten més dificultats els alumnes d'immersió?

Per llegir amb fluïdesa cal un reconeixement automàtic i exacte de les paraules. Els alumnes de L2 es poden trobar que perdin la globalitat del significat per focalitzar la seva atenció davant de paraules desconegudes.

Quines consideracions hem de tenir en compte en l'ensenyament de la lectura dins d'un PIL**?**

• L'alumne, a la vegada que està desenvolupant la seva L1, inicia l'aprenentatge d'una L2.

• Cal una comprensió bàsica en L2 per iniciar la sistematització de la llengua escrita.

• L'alumne aprèn el codi escrit a la vegada que aprèn la llengua oral.

• Està desenvolupant un pensament més reflexiu.

• L’alumne necessita negociar el significat de la nova llengua, assegurar-ne la comprensió.
Cal l’ús de tot tipus de suports: gestuals, d’interacció oral, visuals...

• Les fases d’aprenentatge de la lectura són les mateixes.

• Les habilitats lectores es transfereixen d’una llengua a l’altra.

Aspectes que el centre que aplica un PIL hauria de tenir en compte a tots els nivells educatius

- En els primers cursos d'educació infantil la prioritat d'ensenyament ha de ser la llengua oral.

- L'ús de la llengua oral ha de presidir les activitats de llengua escrita:
    - per negociar el significat
    - fomentar la interacció mestre-alumne i alumne-alumne:
    - per fer explícits els processos cognitius que duem a terme.
- El treball de les habilitats de descodificació sobre la llengua escrita ha de partir de textos coneguts per l'alumne ja sigui:
    - perquè prèviament s'han treballat oralment, o
    - perquè s'ha fet un treball d'anticipació de vocabulari.

• Són fonamentals les activitats d'abans de llegir pel que fa a l'activació de coneixements previs, ja siguin:

- del tema.
- lingüístics (anticipació de vocabulari)
- recórrer a altres coneixements ja treballats a l'escola (interrelacionar aprenentatges)

• A l'hora de **seleccionar els materials** de lectura s'ha de tenir en compte el nivell lingüístic dels alumnes.

• Es requereix un treball sistemàtic del **lèxic.**

• Es requereix un treball sistemàtic **d'estructures morfosintàctiques**.

Quines consideracions cal tenir en compte pel que fa als textos de lectura en un PIL?

- Textos amb marcadors textuals, i amb suports visuals i gràfics.

- Aplanament lingüístic dels textos (no vol dir rebaixar el nivell cognitiu):
  - textos de nivell lingüístic igual o inferior al del lector.
  - evitar textos amb frases nominals encadenades.
  - evitar textos amb molta densitat lèxica.

- Organitzar la informació del text.

- Relectura de textos coneguts i de textos fàcils per fomentar la motivació i la consolidació del lèxic.

Què entenem per treball sistemàtic del lèxic en un PIL?

ESTRELLA	**CORONA**
REIS	**CARTA**
GENT	

Les paraules s'aprenen millor:

- si l'alumne està exposat a la L2 en el màxim nombre de situacions comunicatives d'ús real de la llengua.
- si troba les paraules en contextos diferents.
- si les paraules són clau dins del text que s'ha de llegir.
- si s'ensenyen poques paraules a la vegada.

- si s'ensenya tant el significat com l'ús en situacions diferents.

- si s'ensenyen en grups semàntics o relacionades temàticament.

- si es poden establir relacions entre les paraules:
    - relació de lèxic d'ús habitual amb lèxic específic.
    - relació semàntica entre les paraules: sinònims, hiperònims, antònims, famílies de paraules...

En un PIL hauria d'haver una planificació del desenvolupament del lèxic.

Què entenem per treball sistemàtic de les estructures morfosintàctiques en un PIL?

- Definir quines estructures morfosintàctiques són objecte de reflexió i sistematització.

- Identificar- aïllar l'estructura morfosintàctica.

- Presentar l'estructura morfosintàctica que es vol treballar dins d'un context

• Donar models-exemples de l’estructura per tal que els alumnes en puguin observar el funcionament.

• Vetllar exigir, recordar l’ús d’aquesta estructura en altres situacions.

• Identificar estructures similars en altres textos.

En un PIL hauria d’haver una planificació del treball de les estructures morfosintàctiques.

ELS NÚVOLS I EL SOL

Exemple del treball del lèxic i les estructures morfosintàctiques en un PIL

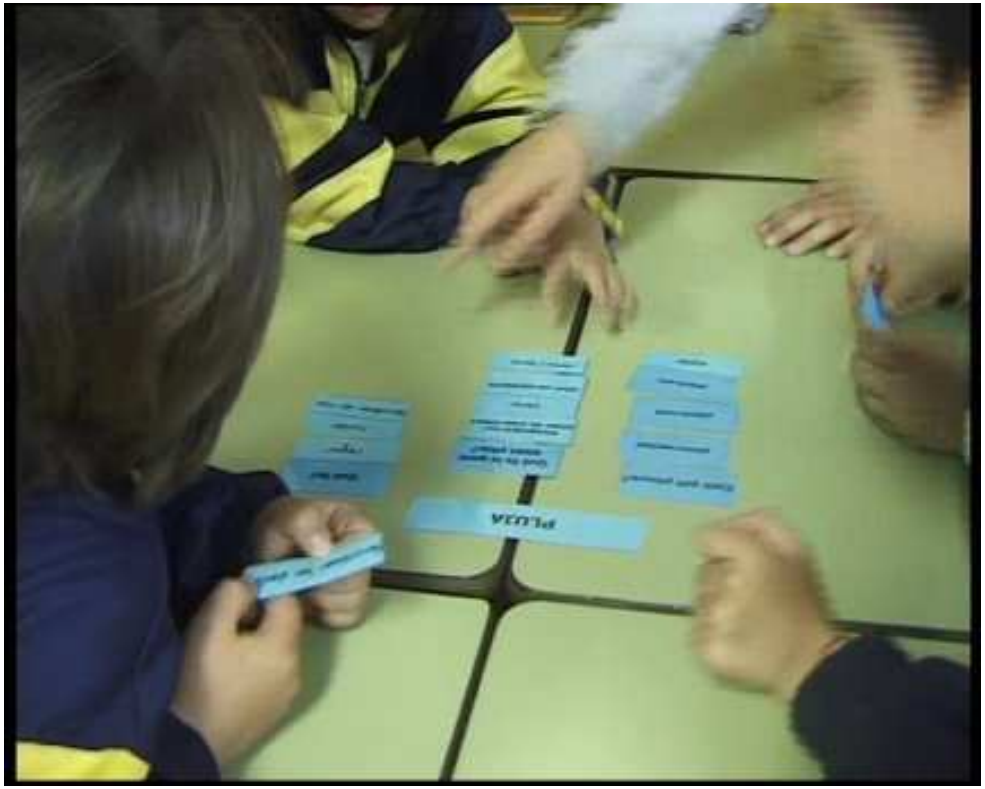

Escola Jacint Verdaguer (Cornellà de Llobregat)

Professora: Isabel Herrero

Curs: 2n

OBJECTIUS DIDÀCTICS:

Llengua

Comprensió lectora:

- Elaborar un resum oral
- Treballar la microestructura del text:
  - **Ampliació de vocabulari**
  - **Frases de relatiu explicatives**
- Classificar/organitzar el lèxic per facilitar-ne la memorització
- Compartir un referent (mural)

Escriptura:

- Produir frases amb el vocabulari treballat

Del contingut del text:

- Naturals: els fenòmens atmosfèrics
- Educació en valors: reflexionar al voltant del concepte “enveja”

Organització/intervenció de l’ensenyant

- Treballar en grups amb material manipulatiu

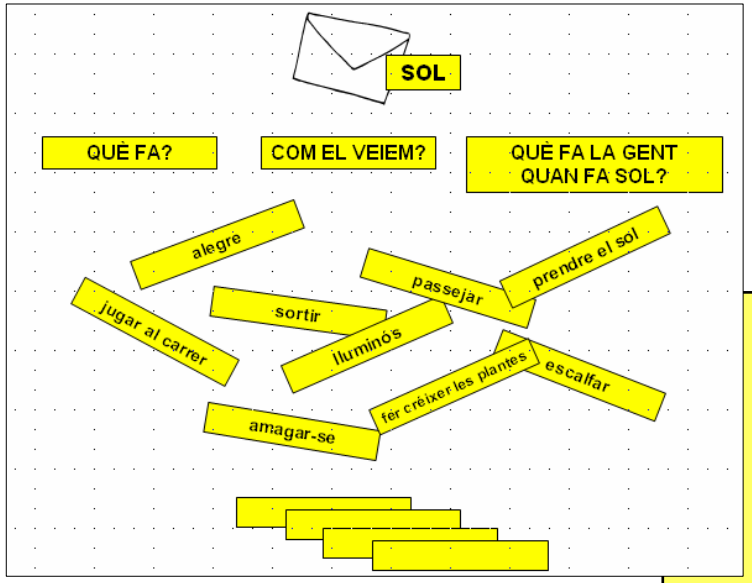

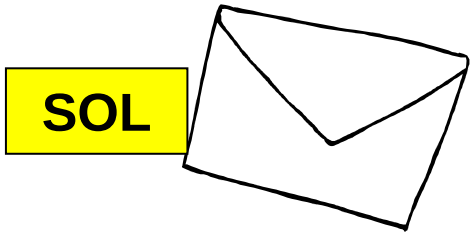

Sol (groc)	**Què fa?**	**sortir** **amagar-se** **fer créixer les plantes** **escalfar** **il·luminar** **brillar**
	Com el veiem?	**alegre** **lluminós** **gros** **rodó** **calent** **groc**
	Què fa la gent quan fa sol?	**passejar** **jugar al carrer** **prendre el sol** **anar a la platja** **anar a la piscina**

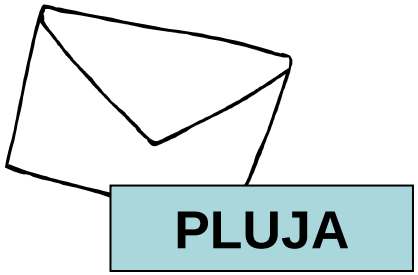

Pluja **(blau)**	**Què fa?**	**remor / soroll** **mulla** **regar** **fer créixer les plantes** **fer créixer els rius** **inundacions** **bassals / tolls** **neteja els carrers**
	Com pot ploure?	**ploure poc** **plovisqueja** **cauen quatre gotes** **pluja fina** **ploure normal** **plou** **ploure molt** **aiguat** **xàfec** **a bots i barrals**
	Què fa la gent quan plou?	**obrir el paraigua** **aixoplugar-se / posar-se sota cobert** **córrer** **posar-se l'impermeable**

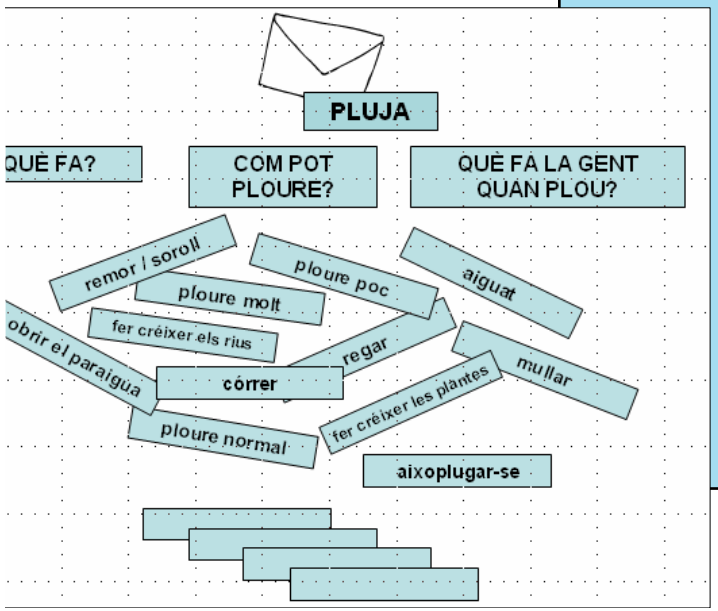

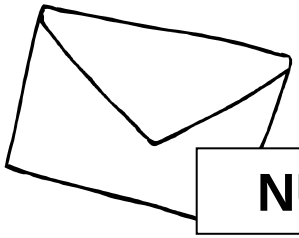

NÚVOLS / BOIRA

Núvols / boira (blanc)	**Què fan?**	**enfosquir el cel** **inflar-se** **tapar el sol** **moure's**
	Com els veiem? /com són?	**espès** **gris** **petit** **blanc** **fum** **formes diferents**

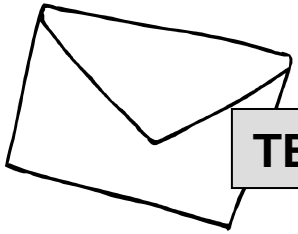

TEMPESTA

Tempesta (gris) Què passa?	**Llamps**	**il·luminen** **cremen**
	Trons	**ressonen** **soroll** **espanten**
	Pluja forta	**inundacions** **bassals**
	Vent molt fort	**trencar coses** **fer volar coses**

Conversa
Resum oral de la lectura per contextualitzar l'activitat

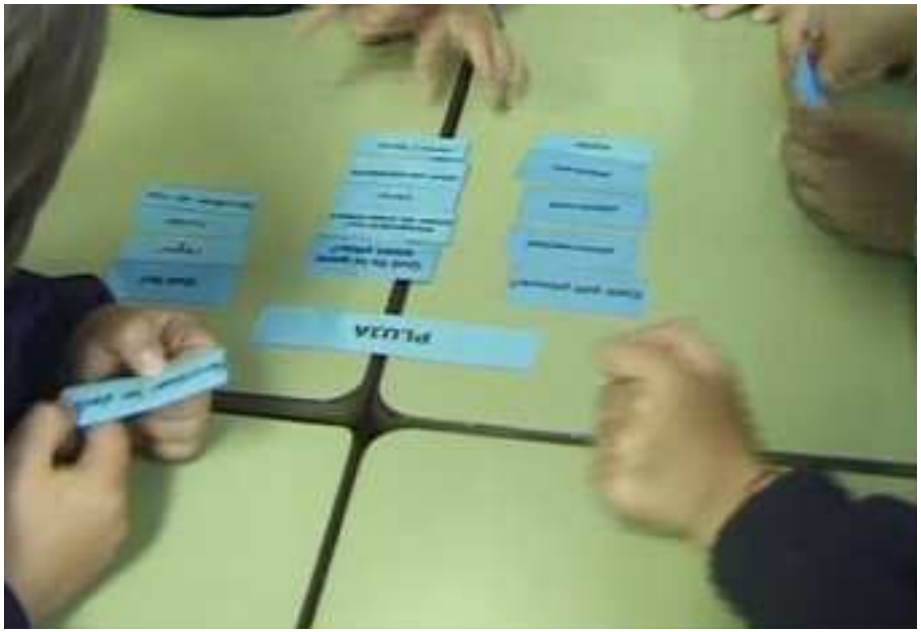

Classificació / organització del lèxic per facilitar-ne el record.

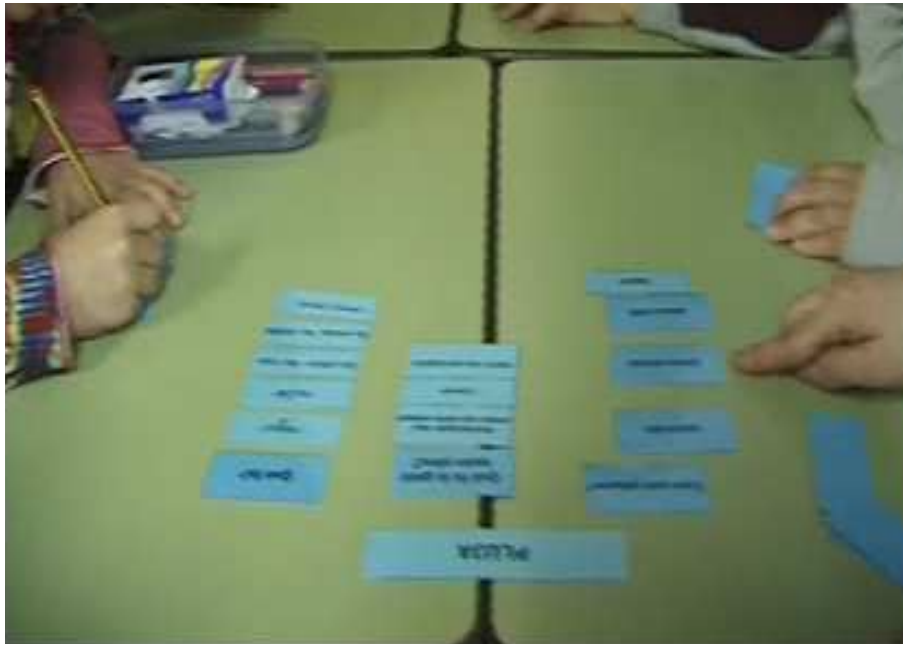

Ampliació de vocabulari:

aportació de noves paraules i expressions relacionades amb l'element atmosfèric.

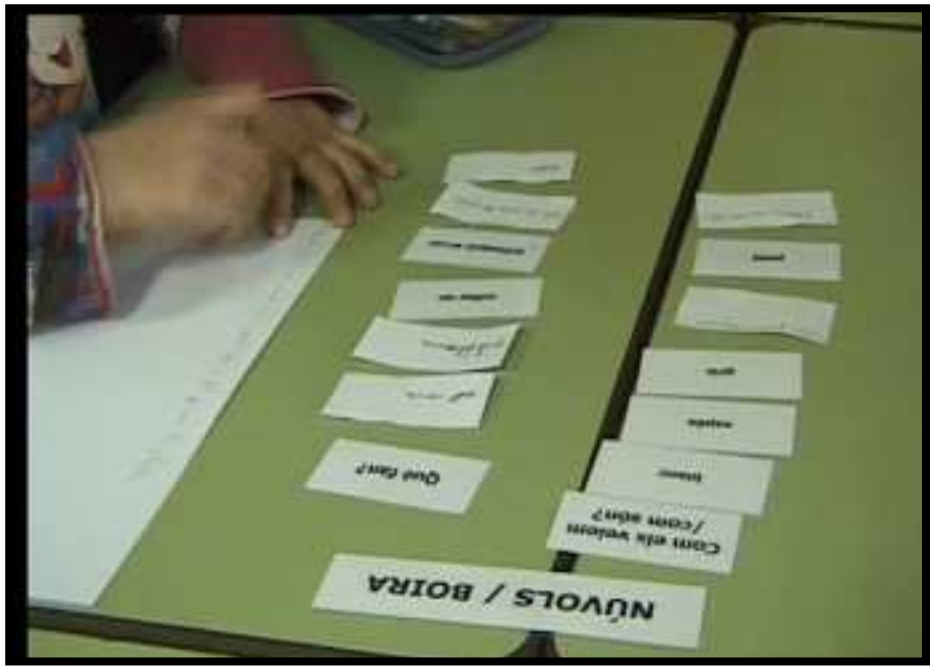

Producció oral de frases emprant el lèxic corresponent.

Consens i escriptura d’una o dues frases.

Recollir el material i passar-lo a un altre grup.

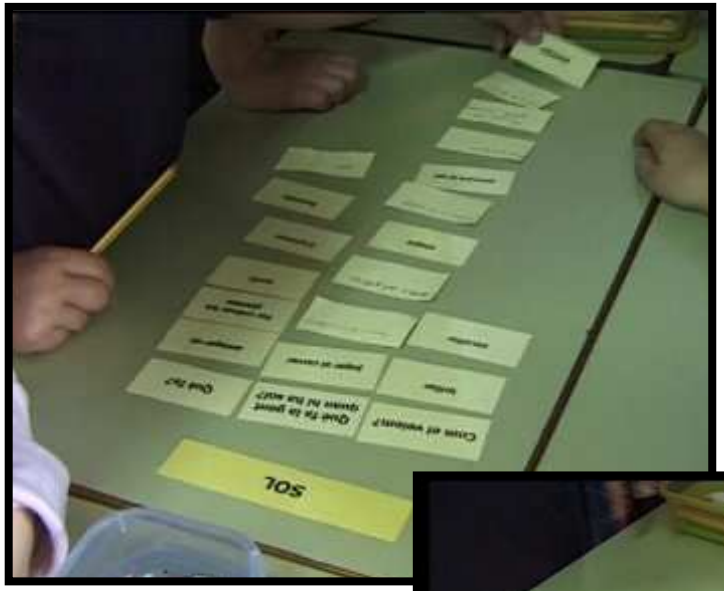

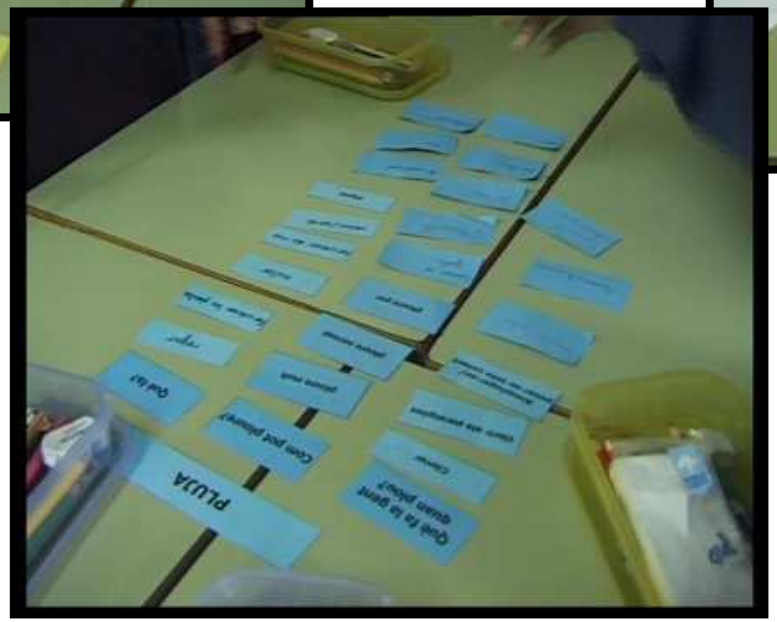

Classificació / organització del lèxic per facilitar-ne el record.

Ampliació acumulativa de lèxic a partir de les aportacions dels grups precedents.

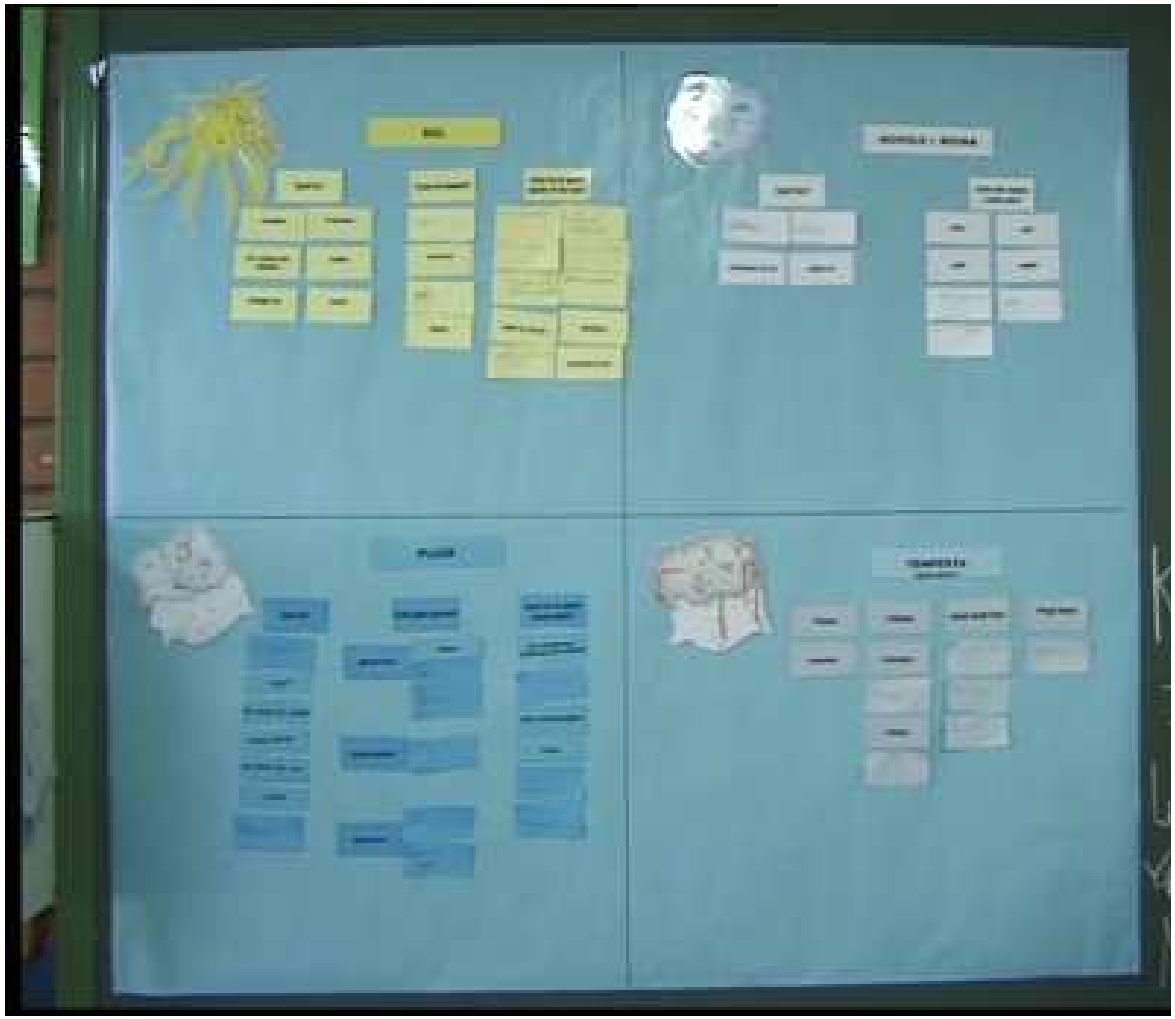

Elaboració col·lectiva del mural a partir de les aportacions dels grups que “recorden” i del grup que “controla”.

Els trons ressonen molt fort.
El vent fort fa malbé les plantes.
La gent obre els paraigües.
Quan fa sol la gent menja un gelat i va a la muntanya.
El núvol és petit i té formes diferents.

Frases que hem treballat

Penjar aquestes frases en un altre mural de referents.

El núvol, que era petit i blanc, es mirava el sol amb enveja.

La pluja, que queia amb força, ho mullava tot.

Els trons, que ressonaven amb força, espantaven els animals.

I per acabar...

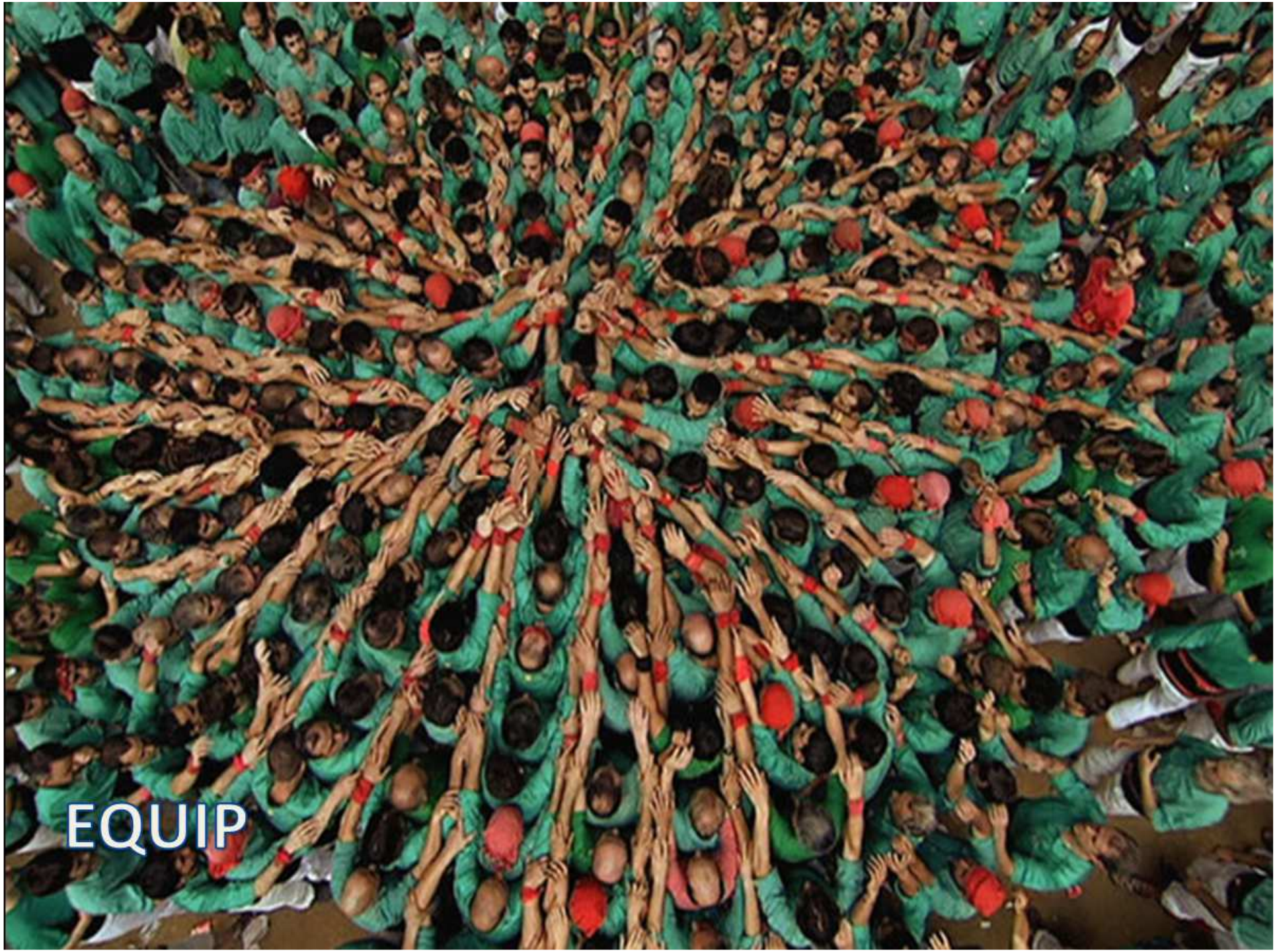
EQUIP

COORDINACIÓ

COHERÈNCIA PEDAGÒGICA

ÈXIT ACADÈMIC

BONA FEINA!

MOLTES GRÀCIES!